

عنوان مقاله:

بررسی فرایند نهادینه شدن ساختار ارزیابی درونی و بیرونی در آموزش عالی ایران؛ با تأکید بر نظریه ساختار یابی

محل انتشار:

پنجمین همایش ارزیابی کیفیت در نظام دانشگاهی (سال: 1390)

تعداد صفحات اصل مقاله: 15

نویسنده:

مقصود فراستخواه - عضو هیات علمی موسسه پژوهش و برنامه ریزی آموزش عالی

خلاصه مقاله:

با وجود یک ونیم دهه کوششهای گفتمانی، علمی و آکادمیک برای ارزیابی درونی و بیرونی آموزش عالی در ایران، هنوز ساختار ملی مناسب و مؤثری برای نهادمند شدن آن به وجود نیامده است. هدف از این مطالعه دستیابی به درک ژرف کاوانه ای از ابعاد این موضوع است. تحقیق این پرسش را پی جویی می کند که ساختار مناسب و کارآمد برای ارزیابی درونی و بیرونی آموزش عالی چگونه می تواند ساخته بشود؟ از روش فراتحلیل مطالعات پیشین و نیز تحلیل محتوای کیفی اسناد استفاده شده است. رویکرد غالب و رسمی در ایران به ساختار سازی برای ارزیابی آموزش عالی، رویکردی مبتنی بر تصدی گری دولتی و نظارت دیوانسالار بود. نگاه خطی در ساختار سازی سبب می شد که ساختارهایی به صورت یکجانبه واز بالا تعریف و طراحی بشود، به محیط و زمینه های پیچیده آموزش عالی و هنجارهای دانشگاهی توجه جدی نمی شد، واز همه مهمتر غفلت سنگینی به سرشت تعبیری ساختارهای اجتماعی وجود داشت. ساختارهای تعریف شده فاقد طرحواره مفهومی همکارانه برای دانشگاهیان و سایر ذی نفعان اجتماعی آموزش عالی بودند و نمی توانستند میان دانشگاهیان، دولت، و سایر ذی نفعان آموزش عالی، معنای شراکتی و اعتماد مشترک و تعاملات رضایتبخش به وجود بیاورند و شبکه ای اجتماعی فراهم بکنند. آنها ظرفیت همواسازی پویا را نداشتند تا پای های برای پایدارسازی تعاملات ایجاد بکنند و عناصر و اجزا و واحدهای کلیه ذی نفعان را با هم در جهت منافع و مطلوبیت های متقابل، به همکاری سوق بدهند. ساختار یابی می تواند امیدی اجتماعی و رهیافتی تحولی به زایش ساختار مناسب و مطلوب برای ارزیابی درونی و بیرونی آموزش عالی به دست دهد. در این رهیافت، هم به واقعیت ساختار های سیاسی و حقوقی توجه می شود و هم به عمل خودآگاه کنشگران اجتماعی (در اینجا دانشگاهیان و سایر ذی نفعان اجتماعی آموزش عالی). کنشگران از امکانات نهفته ساختارهای موجود بهره می گیرند، بر محدودیتهایش فائق می آیند و آنها را تغییر نیز می دهند. ساختار های مطلوب از بالا پدید نمی آیند بلکه از طریق کردارهای اجتماعی خود دانشگاهیان و سایر ذینفعان اجتماعی تحول و تکوین می یابند. درست همان طور که ساختار زبان مادری، از طریق گفتار روز مره و به واسطه آن تکوین پیدا می کند و همانطور که وقتی مهره ها را بر حسب قواعد خاصی حرکت می دهیم، ساختار بازی شکل می گیرد. انسانها هستند که ساختارها را می سازند اما آنها این کار را تحت شرایطی که مستقیماً با آن روبرومی شوند و از گذشته به آنها انتقال یافته است انجام می دهند. راهکار هایی در پایان مقاله ارائه شده است.

کلمات کلیدی:

آموزش عالی، ارزیابی، دولت، دانشگاهیان، ذینفعان اجتماعی، طرحواره مفهومی همکارانه، رهیافت عاملیت و ساختار، نظریه ساختار یابی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/187980>

